

EXERCİȚIU ILEGAL AL MEDICINEI – ISTORIE ȘI ACTUALITATE¹

Illegal exercise of medicine – past and present

Dr. Constantin Bogdan

Actualismul sau *prezentismul* se referă la judecarea faptelor trecutului cu mijloacele și mentalitatea prezentului, conotația fiind evident negativă. Cartea pe care o prezentăm este o excepție, fiindcă realitățile unei îndelungi istorii sunt la fel de actuale în realitatea contemporană.

Aceasta este, de fapt, valoarea cărții colegului dr. Mihai Mihailide, director general fondator al săptămânalului „Viața Medicală”, membru al Uniunii Scriitorilor și al Uniunii Ziariștilor din România, o carte care, prin intermediul istoriei, o istorie cvasiexhaustivă, excelent documentată și bogat ilustrată a domeniului abordat – *șarlatani și vindecători închipuiți* – invită la reflecție, având, între multe alte învățăminte, și pe acela nobil al unui demers educativ, de mare utilitate prin îndemnul de a alege înțelept atunci când avem probleme de sănătate.

Cartea se deschide cu un „În loc de prefață”, sub semnătura recent dispărutului dintre noi, regretatul Prof. Dr. Valeriu Rusu. Din excelentul său exordiu se cuvine să fie citate câteva fragmente: „În ciuda evoluției excepționale a medicinei, unele boli rămân incurabile. Or, șarlatanii trăiesc îndeosebi din eșecurile totale sau parțiale ale medicinei. Când se produce un progres definitiv în tratamentul unei boli, șarlatanii „specializați” dispar și, eventual, ținesc alte zone care să le satisfacă interesul mercantil.”

Se poate adăuga că aceștia speculează credulitatea și disperarea unor semeni ai noștri aflați în situații nefericite provocate de unele boli grave însoțite de suferințe și lipsiți de speranțe.

Mai departe profesorul se inseră în actualitate formulând următoarea interogație în cheia căreia trebuie trebuie citită și înțeleasă cartea, al cărei mesaj, deși neformulat ca atare, este clar și subîn-

țeles: „Cum să înțelegem pasivitatea de care beneficiază lecuitorii și vrăjitorii *de azi* (subl. ne aparține), care își fac mendrele fără vreo opreliște”.

Înainte de a ataca fondul tematic al cărții, pe parcursul a 13 capitole, Mihai Mihailide, în siajul prefeței, semnează o emoționantă „Precizare” dedicată marelui său prieten, Prof. Dr. Valeriu Rusu.

Primul capitol poartă un titlu – *Consiliulu Sanitaru cere dovezi pipăite* (autorul reproduce grafia epocii, 1860) în cazul unei pretinse vindecări a unei boli grave, care poate, „actualizând” o anticipare a doctrinei moderne elaborate peste mai bine de un secol, cunoscută ca „Medicina bazată pe dovezi” (evidence-based medicine).

De-a lungul timpului au fost numeroase reacții ale autorităților sanitare (celelalte autorități politice, administrative nu de puține ori au încurajat și susținut șarlatanismul și vindecătorii empirici, uneori în dauna medicilor cu studii de specialitate) ale unor personalități despre care aflăm din documentatele studii ale autorului, fără ca acest meșteșug rentabil să poată fi interzis, îngădit eficace prin texte de lege.

Autorul, dovedind curaj și spirit etic, exemplifică și cu medici care fie au făcut compromisuri, cedând tentației unor câștiguri nemeritate cu prețul înșelării pacienților lor, fie, mai grav, au crezut ei înșiși în remedii nefondate prin dovezi, uneori chiar cu efectul întârzierii tratamentelor eficace și cu prețul agravării bolilor.

Un capitol special, în raport cu dimensiunea escrocheriilor, îl dedica „celebrului” doctor Sapse, „campionul escrocheriilor medicale”, prea mult încurajat din păcate de unii, în primul rând politicieni la vârf, apoi de alții, care i-au consacrat cărți și care în fapt i-au devenit complici susținând escrocheria și înșelarea bolnavilor.

¹Mihai Mihailide, „Șarlatani și vindecători închipuiți”, Ed. Viața Medicală Românească, 2015

Autorul se referă, dincolo de istorie, și la realitățile contemporane, pentru că iată cum se zice, nimic nou sub soare; doctorul Mihailide abordează tranșant și actualitatea: „*Astăzi, ca și ieri, escroci și vindecători închipuiți înfloresc la tot pasul. Internetul a luat locul ziarelor de reclamă și cine îl cercetează descoperă tot felul de inși care oferă sfaturi și se declară «pricepuți» în a trata boli dintre cele mai grave. Boala canceroasă este cea spre care se îndreaptă interesul adesea justificat al pacientului și se «bucură» de incompetența sfidătoare și criminală a vindecătorului.*

În ciuda unor legislații restrictive care prevăd condamnarea exercițiului ilegal al medicinei, legislații existente în multe țări, escrocheriile medicale, empirismul, șarlatanismul prosperă. Suntem martori frecvent ai proceselor și hărțuirilor aplicate medicilor (nu este vorba de cei vinovați în mod real), dar cine poate cita cazuri de procese și pe-

depe adresate escrocilor pentru practicarea ilegală a medicinei?

Iată, așadar, învățămintele acestei lucrări care, dincolo de istorie, ne invită la reflecție și de ce nu la atitudine, împotriva acestei realități care afectează și alterează misiunea medicinei, substanța sa științifică și etică.

Încheiem cu un citat publicat de Eminescu în „Timpul“ nr. 281, la 14 decembrie 1877, care aborda în urmă cu aproape 140 de ani aceeași temă a șarlatanismului medical, din nefericire o permanență nedorită inexpugnabilă:

„*Cum numim însă pe aceia care zic c-au descoperit o singură doftorie pentru toate bolile din lume, un leac fără greș, care, de ești nebun, te face cuminte, de-ai asurzit te face să auzi, în sfârșit, orice-ai avea, pecingine, chelie, ciupituri de vărsat, degerătură, perdea la ochi, durere de măsele, tot c-o alifie te unge și tot c-un praf te îndoapă?*“